

Η Τεσσαρακονθήμερος Νηστεία των Χριστουγέννων και το Ιερό Σαρανταλείτουργο

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Ορθόδοξη πίστη](#)

Από την 15 Νοεμβρίου εκάστου έτους άρχεται η τεσσαρακονθήμερος νηστεία των Χριστουγέννων. Πρόκειται για την δεύτερη μακρά περίοδο νηστείας μετά τη μεγάλη Τεσσαρακοστή, μια περίοδο έντονου πνευματικού αγώνα και ψυχοσωματικής προετοιμασίας επ' ευκαιρία του εορτασμού της μεγάλης εορτής της Γεννήσεως του Κυρίου μας, δηλαδή των Χριστουγέννων. Από την 15ην Νοεμβρίου έως την 17ην Δεκεμβρίου, η Εκκλησία μας, προτρέπει σε όλους εμάς τους Ορθόδοξους Χριστιανούς να νηστεύουμε το κρέας, τα γαλακτοκομικά και τα αυγά και επιτρέπει να καταλύουμε ψάρι (εκτός Τετάρτης και Παρασκευής). Μετά την 17ην Δεκεμβρίου νηστεύουμε και το ψάρι.

Βασική προϋποθέσει για την τήρηση και επίτευξη της σωστής νηστείας είναι όταν αυτή συνδυάζεται με προσευχή, ελεημοσύνη, εξομολόγηση και αγάπη προς τον πλησίον.

Έτσι, η εκκλησιαστική παράδοση προβλέπει για την περίοδο αυτή την καθημερινή τέλεση της θείας λειτουργίας, το λεγόμενο Σαρανταλείτουργο. Το Σαρανταλείτουργο είναι πολύ μεγάλη ευλογία. Είναι μοναδική ευκαιρία για βίωση της μυστηριακής και λατρευτικής ζωής, έτσι όπως μόνο οι Ορθόδοξοι Χριστιανοί έχουν την ευλογία να βιώνουν.

Ο Άγιος Ιγνάτιος ο Θεοφόρος Τονίζει Χαρακτηρίστηκα: «Σπουδάζετε πυκνότερον συνέρχεσθαι εἰς εὐχαριστίαν θεοῦ καὶ εἰς δόξαν. Ὅταν γὰρ πυκνῶς ἐπὶ τὸ αὐτὸ γίνεσθε, καθαιροῦνται οἱ δυνάμεις τοῦ σατανᾶ καὶ λύεται ὁ ὄλεθρος αὐτοῦ».

Κατανοούμε λοιπόν ότι η δύναμη της Θείας Λειτουργίας δεν είναι τίποτα άλλο παρά μόνο η δύναμη της αγάπης και της ενότητας εν Χριστῷ.

Μαθαίνουμε με την Θεία Λειτουργία να συγχωρούμε και να αγαπούμε, είμαστε ίσοι και ενωμένοι με όλους τους ανθρώπους, προσφέρουμε τα δώρα μας στο Θεό, το Πρόσφορό μας, τον Οἶνον και λαμβάνουμε εκ των προσφερθέντων Δώρων μας, το Πανάγιο Σῶμα και Αἷμα του Χριστού μας.

Στην Θ. Λειτουργία επίσης μνημονεύουμε στην Αγία Πρόθεση και προσευχόμαστε για τους Ζώντες και του Κεκοιμημένου αδελφούς μας, σημαντικό έργο θεσμοθετημένο από τους Αγίους Αποστόλους και Πατέρες μας. Έργο και υποχρέωση που θα συνεχίσουν να πράττουν και οι επερχόμενες γενιές.

Το Ιερό Σαρανταλείτουργο των Χριστουγέννων, τελείτε υπέρ Υγείας των Ζώντων και υπέρ Αναπαύσεως των Κεκοιμημένων αδελφών μας.

«Το Ιερό Σαρανταλείτουργο Υπέρ Υγείας και Αφέσεως των Αμαρτιῶν»

Το Ιερό Σαρανταλείτουργο είναι το μυστήριο της αγάπης. Η αγάπη, ιδιαίτερα η θεία αγάπη, σκορπίζει το φῶς της και την χαρά της προς όλες τις κατευθύνσεις. Η ξεχωριστή αγάπη αυτή βρίσκεται στην θυσία τού Χριστού, πού προσφέρεται με την τέλεση της Θείας Λειτουργίας Ο μακαριστός π. Παΐσιος, σχετικά με την ανάγκη προσευχής για τούς κεκοιμημένους, έλεγε: «...να αφήνετε μέρος της προσευχής σας για τούς κεκοιμημένους. Οι πεθαμένοι δεν μπορούν να κάνουν τίποτα για τούς εαυτούς τους. Οι ζωντανοί όμως μπορούν... Να πηγαίνετε στην Εκκλησία Λειτουργία, δηλαδή Πρόσφορο, και να δίνετε το όνομα του κεκοιμημένου, να μνημονευθεί από τον Ιερέα στην Προσκομιδή. Επίσης, να κάνετε μνημόσυνα και τρισάγια. Σκέτο το τρισάγιο, χωρίς Θεία Λειτουργία, είναι ελάχιστο.

Το σημαντικότερο πράγμα πού μπορούμε να κάνουμε για κάποιον είτε ζωντανό είτε κεκοιμημένο , είναι το Σαρανταλείτουργο. Πρέπον είναι να συνοδεύεται με τη νηστεία κατά την δύναμη εκάστου, με την προσευχή με την ελεημοσύνη και με πολλούς άλλους παρόμοιους τρόπους. Για την ωφέλεια από τα Ιερά Σαρανταλείτουργα και τα μνημόσυνα, αξιομνημόνευτο είναι και το περιστατικό πού ακολουθεί από το βιβλίο «Θαύματα και αποκαλύψεις από την Θεία Λειτουργία», (έκδ. Ιεράς Μονής Παρακλήτου).

«Κάποιος άρχοντας από την Νικομήδεια αρρώστησε βαριά και, βλέποντας πώς πλησιάζει στον θάνατο, κάλεσε την γυναίκα του για να της εκφράσει τις τελευταίες του επιθυμίες: Την περιουσία μου να την μοιράσεις στους φτωχούς και τα ορφανά. Τούς δούλους να τούς ελευθερώσεις. Αλλά στους Ιερείς δεν θέλω να δώσεις χρήματα για Λειτουργίες. Σ' αυτή του την μεγάλη θλίψη ο ετοιμοθάνατος όμως επικαλέστηκε με πίστη την ευχή τού Αββά Ησαΐα, ενός Άγιου μοναχού πού ασκήτευε κοντά στην Νικομήδεια, και αμέσως ώ τού θαύματος!- έγινε καλά. Σηκώθηκε λοιπόν και πασίχαρος έτρεξε στον Όσιο. Εκείνος τον καλοδέχτηκε,

δοξάζοντας τον Θεό για το μεγάλο θαύμα.

-Θυμάσαι, παιδί μου, τον ρώτησε, ποιά ώρα συνήλθες από την αρρώστια;

-Την ώρα που επικαλέστηκα την ευχή σου, απάντησε εκείνος. Ο Όσιος, με τον φωτισμένο του νου, γνώριζε τί είχε λεχθεί στην διάρκεια της αρρώστιας του και ξαναρώτησε:

-Άφησες, παιδί μου, χρήματα στους Ιερείς, να λειτουργούν για την σωτηρία της ψυχής σου;

-Όχι, γέροντα. Θα είχα να ωφεληθώ αν άφηνα κάτι; Δεν θα πήγαινε χαμένο;

-Μην το λες αυτό.

Ο Ιάκωβος αδελφόθεος γράφει: «Ασθενεί τις έν ύμίν; προσκαλεσάσθω τούς πρεσβυτέρους της εκκλησίας, και προσευξάσθωσαν επ' αυτόν αλείψαντες αυτόν έλαίω έν το ονόματι του Κυρίου και ή ευχή της πίστεως σώσει τον κάμνοντα, και έγερεί αυτόν ό Κύριος· καν αμαρτίας ή πεπονηκώς, άφεθήσεται αύτώ». Να λοιπόν πού οι ευχές των Ιερέων είναι αποτελεσματικές, για όποιον τις ζητάει με πίστη. Δώσε τώρα κι εσύ ένα ποσό, για Λειτουργίες, και θα λάβεις από τον Θεό την πρέπουσα πληροφορία. Έτσι και έκανε. Έδωσε χρήματα σ' έναν Ιερέα για να του κάνει Σαρανταλείτουργο, και γύρισε στον σπίτι του. Όταν συμπληρώθηκαν οι Λειτουργίες, μετά από σαράντα μέρες, κι ενώ σηκωνόταν από τον ύπνο, βλέπει ξαφνικά ν' ανοίγουν οι πόρτες του σπιτιού του και να μπαίνουν σαράντα άνδρες έφιπποι, λαμπροί και αγγελόμορφοι, είκοσι από δεξιά και είκοσι από αριστερά. Κύριοι μου, φώναξε έκπληκτος ο άρχοντας, πώς μπήκατε σε σπίτι ανθρώπου αμαρτωλού;

Εμείς οι σαράντα, πού βλέπεις, του απάντησαν εκείνοι, αντιπροσωπεύουμε τις Λειτουργίες πού έγιναν για σένα στον φιλόανθρωπο Θεό. Μάς έστειλε Εκείνος, για να σε συνοδεύσουμε μέχρι την Εκκλησία. Πήγαινε μέσα χαρούμενος, χωρίς δισταγμό. Να, με τα πρεσβυτικά χέρια συμπληρώθηκαν οι σαράντα Λειτουργίες, πού έγιναν για να ενωθεί ό Χριστός μαζί σου και να κατοικήσει στην καρδιά σου.

Ύστερα από αυτά, ο άρχοντας μοίρασε την περιουσία του σε ευλαβείς Ιερείς, για να γίνουν Λειτουργίες «υπέρ αφέσεως των αμαρτιών αυτού», διακηρύσσοντας πως οι Θείες Λειτουργίες και οι αγαθοεργίες μπορούν να ανεβάσουν την ψυχή του ανθρώπου από τα καταχθόνια στα επουράνια.

«Το Ιερό Σαρανταλείτουργο Υπέρ Αναπαύσεως»

Ο μακαριστός ΓΕΡΟ-ΔΑΝΙΗΛ ο Αγιορείτης ένας σοφός και φωτισμένος ησυχαστής, διηγείται το ακόλουθο περιστατικό, πού συνέβη το 1869 στην πατρίδα του, τη Σμύρνη.

Κάποιος ενάρετος χριστιανός κάλεσε στα τελευταία της ζωής του τον πνευματικό του παπά-Δημήτρη και του είπε:

Εγώ σήμερα πεθαίνω. Πες μου, σε παρακαλώ, τι πρέπει να κάνω την κρίσιμη τούτη ώρα;

Ο Ιερέας, γνωρίζοντας την αρετή του και τη μυστηριακή προετοιμασία του, του πρότεινε το έξης:

Δώσε εντολή να σου κάνουν μετά το θάνατό σου Σαρανταλείτουργο σ' ένα εξωκλήσι.

Έτσι κι έγινε. Ο κυρ-Δημήτρης -αυτό ήταν το όνομά του- άφησε εντολή στο γιο του να κάνει μετά την κοίμησή του Σαρανταλείτουργο.

Κι εκείνος, υπακούοντας στην τελευταία επιθυμία του καλού του πατέρα, ανέθεσε χωρίς καθυστέρηση την εκτέλεση της στον παπά-Δημήτρη.

Ο σεμνός λευίτης δέχτηκε να κάνει το Σαρανταλείτουργο, πού ο ίδιος είχε προτείνει στο μακαρίτη, και αποσύρθηκε για όλο αυτό το διάστημα στο εξωκλήσι των Αγίων Αποστόλων.

Οι τριάντα εννέα Λειτουργίες έγιναν απρόσκοπτα. Η τελευταία έπρεπε να γίνει ημέρα Κυριακή.

Το βράδυ όμως του Σαββάτου πιάνει τον παπά ένας δυνατός πονόδοντος και τον αναγκάζει να επιστρέψει από σπίτι του.

Η πρεσβυτέρα του πρότεινε να βγάλει το δόντι, μα εκείνος αρνήθηκε, γιατί έπρεπε την επόμενη να τελέσει την τελευταία Θ. Λειτουργία. Τα μεσάνυχτα ο πόνος κορυφώθηκε, και τελικά ο παπάς αναγκάστηκε να βγάλει το δόντι. Επειδή όμως παρουσιάστηκε αιμορραγία, ανέβαλε την τελευταία Λειτουργία για τη Δευτέρα.

Στο μεταξύ, το απόγευμα του Σαββάτου, ο Γεώργιος, ο γιος του μακαριστού Δημητρίου, ετοίμασε μερικά χρήματα για τον κόπο του Ιερέα, με σκοπό να του τα δώσει την επόμενη μέρα.

Τα μεσάνυχτα ξύπνησε για να προσευχηθεί. Ανακάθισε στο κρεβάτι κι άρχισε να φέρνει στο νου του τις αρετές, τα χαρίσματα και τα σοφά λόγια του πατέρα του. Κάποια στιγμή πέρασε απ' το μυαλό του ή ακόλουθη σκέψη: "Άραγε ωφελούν τα Σαρανταλείτουργα τις ψυχές των κεκοιμημένων, ή τα καθιέρωσε η Εκκλησία για παρηγοριά των ζώντων;"

Τότε ακριβώς τον πήρε ένας ελαφρός ύπνος, και είδε πώς βρέθηκε σε μια πεδιάδα με ομορφιά απερίγραπτη. Ένωθε ανάξιο τον εαυτό του να βρίσκεται σε τέτοιον Ιερό και παραδεισένιο χώρο. Μπροστά του απλωνόταν ένα απέραντο και κατάφυτο περιβόλι, πού μοσχοβολούσε με μίαν ανέκφραστη ευωδία.

Αυτός οπωσδήποτε θα είναι ο παράδεισος!", μονολόγησε. "Ω, τι μακαριότητα περιμένει όσους ζουν ενάρετα στη γη!"

Εξετάζοντας έκπληκτος τα υπερκόσμια κάλλη, είδε ένα λαμπρό ανάκτορο με έξοχη αρχιτεκτονική χάρη, ενώ οι τοίχοι του έλαμπαν απ' τα διαμάντια και το χρυσάφι. Η αμορφία του ήταν ανέκφραστη.

Πλησιάζει πιο κοντά, και τότε - τι χαρά! - βλέπει στην πόρτα του παλατιού τον πατέρα του ολοφώτεινο και λαμπροφορεμένο.

Πώς βρέθηκες εδώ, παιδί μου; τον ρωτάει με πραότητα και στοργή. Ούτε κι εγώ ξέρω, πατέρα.

Καταλαβαίνω πώς δεν είμαι άξιος γι' αυτόν τον τόπο. Αλλά πες μου, πως τα

περνάς εδώ; πως ήρθες;

Τίνος είναι αυτό το παλάτι;

Η φιλανθρωπία του ΣΩΤΗΡΟΣ Χριστού με τις πρεσβείες της Παναγίας, πού της είχα ιδιαίτερη ευλάβεια, με αξίωσε να καταταχθώ σ' αυτό το μέρος. Ήταν μάλιστα να μπω σήμερα μέσα στο παλάτι ο οικοδόμος όμως, πού το χτίζει, πέρασε μία ταλαιπωρία- έβγαλε απόψε το δόντι του - κι έτσι δεν τέλειωσαν οι σαράντα μέρες της οικοδομής του. Για το λόγο αυτό θα μπω αύριο. Ύστερα απ' αυτά ο Γεώργιος ξύπνησε δακρυσμένος και έκπληκτος, αλλά και με απορίες.

Πέρασε την υπόλοιπη νύχτα αναπέμποντας αίπους και δοξολογίες από Θεό. Το πρωί πήρε πρόσφορα, νάμα και αγνό κεριά και ξεκίνησε για το εξωκλήσι των Αγίων Απόστολων. Ο παπά-Δημήτρης τον υποδέχθηκε με χαρά:

Τώρα μόλις τελείωσα κι εγώ τη Λειτουργία. Έτσι ολοκληρώθηκε το Σαρανταλείτουργο. Αυτό το είπε για να Μην τον λυπήσει.

Ο γιός του τεθνεώτος τότε του διηγήθηκε το νυχτερινό του δράμα. Όταν έφτασε στο σημείο πού ο πατέρας του δεν μπήκε στο παλάτι, γιατί ο οικοδόμος έβγαλε το δόντι του, ο παπά-Δημήτρης ένιωσε φρίκη, αλλά και θαυμασμό.

Εγώ είμαι, αγαπητέ μου, ο οικοδόμος πού εργάστηκε στην οικοδομή του παλατιού, είπε με χαρά.

Σήμερα δεν τέλεσα την Θεία Λειτουργία, γιατί έβγαλα το δόντι μου. Θα Λειτουργήσω όμως τη Δευτέρα, κι έτσι θα ολοκληρώσω το πνευματικό παλάτι του πατέρα σου.

(Ιερέως Ιωάννου Σουρλίγγα)